PSAL. 144. 10.

Ipse est qui dat salutem Regibus: qui eruit Dauidem seruum suum de gladio maligno.

AVdito versu hoc quem recitaui, vix quisquam est, qui non aduertat, eum, & instituto huic nostro, & tempori conuenire. Tempori; de *Regibus* enim hîc mentio, de *salute Regibus datâ*; de vno, præ reliquis *Rege*, *Dauide* periclitante & *seruato*; à *gladio*, periclitante & *seruato*: Appositè verò omnia.

Ecce enim *Reges*, *Reges*, quibus Deus *salutem dedit*; *salutem dedit*, & *salutem dat*; *salutem dat*, detque, etiam atque etiam, *salutem* multam, in annos multos. Ecce autem, *Regem* nostrum *seruum eius*; quem, die hoc ante sexennium iam, (hoc ipso inquam

die) *eruit* Deus, mirificè *eruit à gladio maligno.* Conueniunt certè: simul dum contextus verba audimus, quasi commentarium eius, habemus ante oculos.

Quod verò ad institutum nostrum: Frequentia hæc, & hic noster, non modò celebris, sed etiam sacer conuentus, quid molitur, quid agit? Quid aliud, quàm, vt Deo gratias agat, de *salute Regi* præstitâ? Quid verò versus hic aliud sonat, quàm, Deo gratias itidem, de *salute Dauidi præstitâ?*

Præcedente enim versu, arripuit Citharam Psaltes, neruos aptauit, canticum pollicitus est, canticum nouum. En verò noui huius cantici Argumentum in versu hoc; totum in versu hoc, (proximus enim versus oratio est, nec quicquam habet cantici in se) Argumentum verò hoc gratiarum actio: & gratiarum, de beneficio non aliq, (etsi erant multa alia) tamen, de beneficio non alio, quàm Regis incolumis. Quod scilicet, seruator Regum, id est, Deus (hæc namque Dei Periphrasis est, *Qui dat salutem Regibus:*) quòd *Regum seruator* hic,

hic, *ſeruâſſet ſeruum ſuum Dauid*, ab inſigni aliquo diſcrimine: diſcrimine autem non alio, quàm *gladij maligni*, id eſt, proditorij.

Atque ita quidem, verſus hic: atque ita illum tum, cecinit populus Iſrael de Rege ſuo ſoſpite: *Ipſe eſt qui ſalutem dat Regibus: qui eruit Dauidem ſeruum ſuum de gladio maligno.*

Ac nos quidem, idem ipſum hîc hodie modulamur; idem per omnia, vnicâ tantum voce leuiter immutatâ: *Ipſe eſt qui ſalutem dat Regibus: Ipſe eſt qui eruit Iacobum ſeruum ſuum de gladio maligno.* *Ipſe eſt*, qui hoc fecit; *Ipſe eſt*, quem, de hoc facto, Feſto, Concione, Cantico, hûc, hodie; omnes, celebraturi conuenimus.

Ac, ſolenne hoc quidem apud Deum, nec nouum certè, *Regibus ſalutem dare*: Vetus hęc illi bonitas eſt: veteris tamen huius, nec nouæ bonitatis, noua ſubinde exempla edidit; etiam, ſæculo noſtro edidit, nec, ad hunc vſque diem, ceſſat edere. Hoc enim, quod hîc hodiè celebramus; etſi nouum ſit, (& eſt ſanè nouum) nouiſsimum tamen non eſt. Nam, ex quo nos Illo dignatus eſt Deus, vnum etiam atque alterum

interceſsit, quo nos ſcilicet Deus beauit, de nouo. Bis, terue, Deus ſalutem dedit, bis, térue. Illum Deus eruit; &(vt alia mittam, præclara quidem illa) qui ſexto abhinc anno, eruit eum de gladio maligno; nuperrimè, hoc anno, (anno hoc,) eruit & illum à puluere maligno: Ita nos quotannis nouâ ſalute cumulat. Noſtrum iam erit Dauidem hîc imitari. Et in ſingula exempla noua, cantica noua; in ſingulas ſalutes nouas, nouas gratulationes meditari: Ita, nos quotannis nouâ ſalute cumulabit: vetera recenſentes, recentibus cumulabit: nec vnquam, deerit noua cantici materia, ſi nouum canticum non deerit. Antiqua, modò, ne antiquentur; ſuccreſcet nobis, quotannis, ſeges noua gratiarum.

Atque hæc, de ſummâ verſûs huius, ſummatim. Partiri verò verſum hunc, in procliui labor eſt. Ipſe ſeſe diducit vltrò; & duas in partes findit. Alteram, *Theſin*: *Hypotheſin*, alteram. *Theſin*, de curâ Regum in genere. *Ipſe eſt, qui ſalutem dat Regibus.* *Hypotheſin*, de curâ *Dauidis* in individuo. *Ipſe eſt qui eruit Dauidem ſeruum ſuum de gladio maligno.*

Vel

Vel certè (quia in musicis sumus, & cum cantico nobis res est) *Regum* cura communis, quasi Cantus est, Cantus firmus: *Dauidis* cura singularis, quasi Discantus, seu Cantus figuratus. De *Dauide* verò, etsi illum, multifariam, multisque modis & temporibus liberauit Deus; tamen in vnico hoc insistit, (quod, & huic tempori, atque nobis, peculiare est,) quòd, *à gladio maligno.*

Dicam primùm, de Regum salute generatim, deque eius tum causâ, tum modo donandæ. 1.

Pòst, de Dauide Rege liberato. 2.

Postremò, de Nostro. 3.

Quæ ego dum sic singula complectar, &c.

Ipse est qui dat salutem Regibus.

DE Thesi primùm recepi.

Qui dat salutem:
Qui dat Regibus.

Salutem dare; Seruatorem se præstare, vsque adeò Diuinæ naturæ conuenit; vt illud

lud sibi Deus quasi natiuum proprium ac peculiare vendicet. Esa. 43.11. *Ego, ego sum, & præter me non est Seruator.* Ita seruator est: Seruabit igitur.

Et quidem *homines & iumenta seruabit Deus*, tam insignis est misericordia eius: ait Propheta noster, Psal.36.7. Ita bruta quoque natura, saluificæ in Deo virtutis particeps est: Ipse est, qui *dat salutem*, etiam brutis animalibus.

Etiam, vel brutis animalibus, sed sic tamen, vt scisciari non dubitet Apostolus & quærere, 1.Cor.9.9. *Nunquid de bobus cura est Deo? annon potiùs propter nos hæc?* Quasi cura illorum, præ nostrâ, cura dicenda non sit. Nec est. Nos enim cura illius prima sumus, proin *Iob* illum, nostro nomine quasi peculiari titulo compellat, *Peccaui, quid faciam tibi, ô custos, ô seruator hominum*, Iob. 7.20. Ipse est qui dat salutem hominibus.

Seruator hominum: Sed præcipuè Regum κάλλιστα διοσπρέων βασιλήων (vt non malè cecinit Poëta Ethnicus.) Præ toto enim genere nostro, Illi, Deo cordi sunt, atque curæ: Regi,

Regi, præ cæteris, θεοφυλακτὸς nomen conuenit: *Magnificat enim ſalutes Regis ſui*, ait Pſaltes noſter, Pſal.18. ver. vlt. *Protector eſt ſaluationum vncti ſui*, ait idem, Pſal.28.8. In quibuſcunque tandem mirabilem ſe præbeat, *Mirabilis eſt in Regibus terræ*, ait idem, Pſal. 76. vlt. Mirabilis certè in illis, in illis conſeruandis: In nullis magis; in nullis æquè mirabilis. Ita tribus hijs quaſi gradibus aſcendimus ad *Theſin* noſtram. *Ipſe eſt qui dat ſalutem Regibus.*

Regibus inquam in genere: Nam de Regibus Dei ſeruis, vberior mihi ſermo reſtat, cùm ad *Hypotheſin* de *Dauide ſeruo eius*, peruentum fuerit.

Ipſe eſt qui dat ſalutem Regibus: Ipſe eſt. Sciant ergo Reges, cui acceptam referre debeant ſalutem ſuam. Ipſi ſcilicet. *Non in fortitudine equi*: Id eſt, non in equitatu ſuo. *Non in tibijs viri*: Id eſt, non in peditatu ſuo. *Non in nauibus Tharſis*: Id eſt, non in Claſſe ſuâ: ſalus illis. *Fallax eſt equus ad ſalutem*: Fragile eſt lignum ad ſalutem. Denique *Vana Salus hominis. Domini eſt Salus.* Ipſius eſt; Illûc ad ipſum, ſuſpicite. Ipſe eſt, qui

Pſal.147.10.
Pſal.48.6.
Pſal.33.16.
Pſal.60.11.
Pſal.3.8.

Pſal.35.3. qui vobis de cœlo dicit, *Salus veſtra ego ſum.* Sciant hoc Reges.

Sciant & Populi, quò tandem oculos attollere, ad quem ſuſpirare debeant, cùm Regem ſaluum volunt: Ad *Dominum* ſcilicet,
Pſal.20.9. cuius eſt *ſalus. Domine ſaluum fac Regem.*
Mat.21.9. *Hoſanna Tu qui in excelſis.*

Sciant rebelles in populis hinc, exoſos ſe Deo, qui, quam Deus *Regibus ſalutem* dat, eripere moliuntur: Sciant fideles in populis, amicos ſe Deo, & ſibi Deum: qui *Reges ſeruatos* volunt. Idem enim hoc vult Deus. *Ipſe eſt qui dat ſalutem Regibus.*

Propiùs accedo. *Qui Salutem dat.* Salutem quam? Quamlibet certè, vel illam medicorum, ſani vegetúque corporis contra morbos; Nempe quà mortales ſunt. Nam, (quod nos Imago Daniëlis docere poteſt)
Dan. 2.33. *Omne Imperium luteis ſubſiſtit pedibus.* Et Re-
2. Cor.4.7. ges *theſauri* quidem populi ſui; ſed tamen *theſauri in vaſis fictilibus*: Proin, illis opus ſalute hâc. Verum ergo, vel ſi de illâ intelligamus; Nam & illam Deus dat. Verum quidem: ſed non proprium huius loci. Eſt enim ſalus hæc (vt ſe habet verſus noſter)

à gladio,

à gladio, non morbo; à malignis moribus, potiùs quàm à malignis humoribus; ab externâ vi, non ab internâ συνεχοίᾳ. Illuc igitur me do. *Salutem dat*: *Salutem* hanc *dat Regibus*: Regibus præ cæteris.

De cauſa iam quæro, & intro magis, & Dei voluntatem propiùs inquiro. Et quid ita præ cæteris? Quianè præ cæteris *Reges ſalute*, *ſalutis datore*, opus habent? Certè, quia habent: vtpote quibus, præ cæteris, *malignum* ſe præbeat *Malignus ille*. (ſic enim κατ' ἐξοχὴν malum dæmonem, ſæpiùs appellat D. *Ioannes*, primâ ſuâ Epiſtolâ.) Ipſe eſt, qui perniciem dat Regibus. Nempe Angelus Abyſsi, de quo idem *Ioannes* Apoc. 9. 11. cui nomen Hebraïcè *Abaddon*: Græcè *Apollyon* eſt, id eſt, nimirum *Perditor*. *Perditor*: nomen ex diametro oppoſitum Dei nomini. Nomen eius, *Seruator* eſt. Et nomen filij eius, *Ieſus*, *Seruator* itidem (vel Angelo interprete.) Salutem dant illi. At eſt *Abaddon*, eſt perditor, cui, id in votis vnum, ſalutem hanc, ſalutem omnem omnium eripere, tollere, profligare. Ac videte mihi, quàm huc totus incumbat.

1. Io. 2. 13, 14. & 5. 18.

Mat. 1. 21.

Dictum hoc nobis paulò antè. *Seruat Deus vt iumenta*: nedum *homines*: ac multo adhuc magis *Principes*: Prorsus illi ex aduerso consurgit *Abaddon* hic, ac totis fertur in perditionem. Ac potiùs quidem, quàm vt ne perdat, satagit vel *bruta* perdere: Id quod in miselli porcis perspicuum, quos omnes (venia data) præcipites egit, & suffocauit in mari. Ita, ipse est qui salutem aufert, vel brutis animalibus.

Mat. 8. 32.

At verò hominem quemlibet magis, perditum cupit, vnum quemlibet hominem, quàm, vel totos greges & armenta, (vel Iobo teste.) Ita, Ipse est qui salutem auert hominibus.

Iob. 1. 12. and 2. 4.

Veràm enim Regibus, præter supráque mortales cæteros, infensè inuisus est: Et, si quis est inter Reges, pietate præcipuus, vt *Dauid*: Illi præcipuè. Regibus certè semper maleficium meditatur, vel *Assuerum*, Regem Ethnicum (tantùm, quia Regem) subiectum voluit per Eunuchos suos. Atqui *Dauidem*! Quoties verò, ille impulsus, immò euersus, vt caderet; & in ruinæ proximus, nisi Dominus suscepisset eum! vt ipse de se

Esth. 2. 21.

Psal.

Pſal.118.13. Omninò ſit qui *det ſalutem illis*: Eſt qui tollat.

Quare verò tam impenſè Regibus perniciem afferre, ſalutem auferre machinatur *Abaddon* iſte? Quid illi tantum committere? Certè, quia non eſt Regibus quiſquam, qui ſit illi, qui ſit Regno illius, hoſtis capitalior: Illorum enim authoritate & virtute ſit; ne, cuique quod libet, liceat: (vtar verbis Scripturæ) ne *quiſque quod rectum videtur in oculis ſuis* id facere poſsit impunè: id quod, & potuit, & fecit quiſq; cùm Rex nullus in Iſrael. Facere verò quemque poſſe impunè, quod ſibi rectum videtur, id verò impenſè cupit *Abaddon*; Animo illius benè ſit; Regno illius benè ſit; iſthuc ſi ſic detur. Deut. 12.8.

Rectum enim tum videbitur, in oculis *Michæ*, conflare atque erigere ſibi Idolum intra priuatos parietes; *Iudi.* 17. Et quod *Michæ*, quidni & alij? Ita, quot familiæ, tot Idolorum portenta noua. Miſeram verò Eccleſiam, vbi ſic datur.

Rectum tum videbitur *Danitis*, rapere, depere, nec modò, priuatas *Michæ* ædes perrumpere; ſed totas adeo vrbes, vt *Laiſh*,

iſh, expilare, diripere, omnes ad vnum internecioni dare. *Iudi.* 18. Rectum tum in oculis virorum *Gibea*, mulierum raptus, & ſtupra ne nominanda quidem: *Iudi.* 19. Funeſtam verò Regni faciem, vbi ſic datur. Hæc, atque hijs ſimilia vt fiant, id verò valde velit, & magno mercetur *Abaddon.* Hæc verò, hijs ſimilia ne fiant, Reges ſcilicet in morâ ſunt. Quare, illos tollere, illis ſalutem tollere, quocunque modo ſatagit, in eoque totus eſt.

Primùm, & ante omnia, ἀιαφίαν vellet. Id ſi non detur; Tum, Reges, alterum poſt alterum quamprimum de medio tolli: quò
1.Reg.14.15. ſic fluctuent *regna inſtar arundinis, in aquâ*: (id quod vſu venit Rege ſępè mutato) nec vnquam ſtabilitatem certam conſequantur: quò, ſemper tenella ſint Rege alio atque alio ſemper, nec vnquam contra mores homineſque nefarios conualeſcant.

Vidimus iam Quare: Quo modo etiam Reges perditum eat *Abaddon*, id quoque ſcire operæ precium eſt. Fas verò, ex eodem Cap. nono Apocalypſeos. Ibi enim, emiſſarios habet, *Locuſtas* ex fumo putei aſcen-

aſcendentes, (quorum Rex ſcilicet eſt) & illos quoque perinde, vt Rex eorum *Abaddon*, Regum hoſtes iuratiſsimos. Hos ſubmittit huic negotio. Qui verò *Locuſtæ* hij? Genus animalium, quibus vultus humanus, capilli muliebres : verùm leonini dentes, & caudæ ſcorpionum aculeatæ. Non alij ſanè, (ſi Patres audiendi ſunt loci Interpretes) quàm ijdem ipſi, quos bis hoc Pſalmo, *Dauid* noſter *filios alienos* nominat. Quos D. *Ioannes Locuſtas* pòſt vidit; hos diù antè, *Dauid filios alienos* dixerat. Neque enim *Dauidi* ignota gens iſta : Neque verò nobis ignota: Parit & ætas noſtra *filios alienos*. *Alienos* certè. Genus hominum, qui ſeſe indigitant de ſocietate *Iëſu*: *Iëſus* autem (vti iam diximus) *Seruator*. Quare & hij, ſi è re nomen habent, ſi *filij alieni* non ſunt, ſalutem dare debebant: Atqui, nonne *alienum* hoc, & quaſi monſtri ſimile, hos, qui de *Iëſu Seruatore* ſibi nomen fecerunt, peſsimè audire, quaſi Emiſſarios *Abaddon*, proditores Regum, perditores Regnorum, vbicunque pedem fixerunt? Nonne hij *filij* verè *alieni*, qui ſub Verſ. 8, 11.

alieno Iësu nòmine, *alienissimum à Iësu* naturâ negotium, nempe perditiones, proditiones, seditiones vbique moliuntur? Ac, vt scias esse de eadem prosapiâ, *Dauidis* & nostros hos; notæ per omnia respondent: *Filij alieni*, (ait *Dauid*, Psal. 18.46.) *mentiti sunt mihi*: nempe illud idem, quod hoc Psalmo bis dicit, *Os eorum loquitur mendacium: dextera eorum, dextera falsa.* Nostri enim hij, nonne per omnia similes? Tantùm, quod Dauid *mentiri* dixit, id illi *æquiuocè* respondere: Diuersâ voce, re non diuersâ. Nam *dextera* quidem æquè *falsa*. Siue enim, ad ciuilem fidem, *dexteram* dent; siue ad fidem iuramenti religione firmandam, eâ, *sacrosancta* tangant: vtrobique *dextera* eis *falsa*, & fallens: vtrobiq; vtráque, & *os*, & *dextera*, à mente aliena, mens aliena à Deo; Deo quidem vero: Nam à Deo *æquiuocè*, *Deo* scilicet *sæculi huius*, fortè non aliena. Et horum iam, (siue *locustas* dicere libeat, siue *filios alienos*;) ope atque operâ, ad *malignos* hosce *gladios* acuendos, ad miscenda toxica, ad puluerem succendendum vtitur: Quibus Rex eorum *Abaddon*, sedulò

2.Cor.4.4.

in

in mandatis dat, (emissarijs suis,) quod olim, Rex Syriæ ducibus suis: *Non pugnabitis contra maiorem quempiam, neque contra minorem, nisi tantùm contra Regem.* Illum ferro, flammâ, sicâ, veneno, puluere, Illum quocunque modo tollite, Nempe— 1.Reg. 22.31.

——— Rege incolumi, mens omnibus vna,
Amisso rupere fidem:

(vt eleganter poëta:) Concludo iam. Sit qui *det salutem*: Est qui tollat. Sit qui prætendat clypeum benignum: Est qui intentat *gladium malignum*. Sint filij genuini, qui seruatos: Sunt *filij alieni*, qui sublatos volunt. Sit *Iësus* qui *seruet*: Est *Abaddon* qui perdat. Sit *Christus*, qui faueat: Est *Antichristus*, (nec enim tantùm quia *Christo* Dñno, sed etiam quia *Christo* Domini inimicus est, nomen hoc habet *Antichristi*:) Est *Antichristus*, qui *malignus* sit, quíq; *maligno* eis, & gladio, & verò etiam puluere, mortem acceleret.

Scitis verò iam, & Quare, & Quomodo *Regibus* perniciem afferat *Abaddon*. Iam Quare etiam & Quomodo *Deus* illis *salutem* afferat, paucis accipite. Quare, primùm, Quare *Deus Regibus salutem dat?*

Nul-

Nimirum, quia vices eius in terris gerunt; quia locum tenent, quia perſonam ſuſti-
Rom. 13. 4,6. nent: quia Miniſtri ſunt eius, miniſtri primarij. In quo commemorata eſt quædam neceſsitas *Deo, ſeruandi Illos*, quia nempe Delegati eius ſunt. Certè, qui apud exteros, Legati ſunt Regum; qui hîc domi in prouinciâ, Proreges & Præſides: Regiæ ſemper prudentiæ pars habita eſt, eos tutari, eos modis omnibus à contemptu vindicare. Honor enim Legati, honor mittentis eſt, & Proregis dedecus redundat in Regem. Vel *Dauid* noſter, cùm indignè ha-
2. Sam. 10. 4. & 12. 31. biti eſſent, quos ſuo loco Regi *Ammon* gratulatum miſerat, læſum ſe in illis putauit: iniuriam quaſi ſui ipſius propriam, ſeuerè vindicauit. Itidem ſe res habet, cum ſummo Rege, cui ſcilicet noſtri hij, vicariam hîc operam præbent: Honor Illi ſuus, niſi ſaluis Regibus, (Proregibus nempè ſuis;) Honor illi ſuus, integer atque illibatus conſtare non poteſt. Vel Honoris ſui causâ, ſalutem illis
Prou. 8. 15. procurabit. *Per eum enim regnant: Ab eo*
Rom. 13. 2. *ordinati ſunt.* Per Illum, ſunt quod ſunt: Redeunt huc omnia, attinere ad Eum, quo-

dammo-

dammodò intereſſe Illius, vt quorum Authoreſt, eorum & fautor ſit; & quorum fautor, ne violentur, eorum quoque vltor, ſi violentur. Ratio hæc vna eſt, cur *ſalutem* det Illis.

Porrò & huic addo alteram. Populos ſaluos vult Deus, nos omnes ſaluos vult: (Salutis enim bonum, quò communius, eò diuinius eſt.) *Tune vt Cucurbitam tuam ſaluam velis*, (ait Ionæ Deus) *Ego verò non ſeruem Niniuen ciuitatem magnam, in quâ ſunt* 120000. *qui quidem diſcrimen neſciunt inter dextram & ſiniſtram? Regibus* iam *ſalutem dat*, quò det populis; opportunè illis, quò, per illos, vniuerſis. Nam, inde adeo eſt, quòd Magiſtratus non modò Deos dixit: *Ego dixi, Dij eſtis*: ſed & *Seruatores*. Sic enim libro Iudicum, quoties de ſummo Magiſtratu mentio fit: *Deus*, inquit, *ſuſcitauit illis ſeruatorem Othoniel, Gedeon, Iephthe*, reliquos. Seruatores ergo ſunt multorum millium: Seruatores tot millium, ſeruare conſentaneum, decorum, denique Deo dignum. Salutem ſcilicet illis dare, in quorum ſalute ſalus noſtra, noſtra omnium ſalus ſita

Ion. 4. 10, 11.

Pſal. 82. 6.

Iud. 3. 9, 15.

est. Locus est insignis apud D. Paulum. *Fiant* (inquit) *Orationes pro omnibus hominibus.* Diffusum verò hoc; nimis longum decurrere per omnes. Vultis ergo compendium facere? *Fiant pro Regibus*: Nam si pro Illis, pro omnibus. Illis si benè, benè erit omnibus. Quo in loco, sic potè assurgit Apostolus: Gradus notate: *Pro Regibus* (inquit) quò illi salui: quò illis saluis, salua pax: in saluâ pace, notitia Dei: ex notitiâ Dei, vita honesta & pia: ex vitâ piâ & honestâ, salus Mundi. Videtis né? Quasi, saluti omnium, lapis angularis substruitur *Salus Regum*, & Orationes pro illâ.

1. Tim. 2, 1, 2, 3, 4.

Verùm quid ego foris hinc arcesso hæc? cùm domi nobis nascantur hîc in Psalmo nostro, & quidem multo fœliciùs? Pro *Regum salute* Gratiæ agendæ, versu hoc; Preces faciendæ, versu proximo. Quare tandem? Nimirum versu 12. Quò sic *filijs nostris*, quò *Filiabus*: versu 13. Quò *promptuarijs*, quò *gregibus*: versu 14. Quò *armentis* benè sit: Nec vlla, aut *ruina*, aut *exitus*, aut *clamor in plateis*. Nihil horum fiet, omnia *illa salua* erunt nobis, *Rege saluo*. Numerate

rate verò, Octo ſunt,(quas Patres ex verbis Pſalmi, *Beatus populus, qui ſic*: octo fœlicitates ſæculi, octo terrenas beatitudines dixerunt,) omnes ex Regum ſalute pendentes. Nec modò octo has, ſed &, (quæ ſupereſt vltima, ac inſtar omnium eſt, *Beatus populus cui Deus Dominus.*) Ipſa quóq;, (vt *Deus noſter* ſit *Dominus*, id eſt, vt Religio ſalua ſit nobis) magnâ quidem ex parte pendet à Principe. Qui enim certè, in libris Regum, ſex Reges *Iudæ* ſucceſſiuè legerit: Qui, in hiſtoriâ Eccleſiaſticâ quinque Imperatores ſucceſsiuè: Qui, domi hîc apud nos quatuor Principes ſucceſsiuè viderit Religionem alternantes; & quomodo Reges, ſic populos mutantes in Religione: ſentiet operæ precium eſſe, vt *Salomoni ſalus detur*, ne ſublato illo, *Ieroboam* peccare faciat *Iſraëlem*. Quò ergò Gentibus *ſalutem* det, *Regibus ſalutem dat*: Et honoris ſui cauſâ; Et verò etiam humani generis cauſâ, Regibus ſalutem dat. Quare ſalutem det, notum iam. Quo modo det, id ſupereſt. Propero dicere. 1.Reg.15.30.

Verbum primùm *mittendo*, vt ſeruet illos:

Sin id parum est; *manum* quoque *exerendo*, vt afferat salutem illis.

Verbo primùm *salutis*. Nam, ne quisquam, quam Deus salutem dedit, interuertat Illis: cauit edicto triplici, quo, (quasi vallo triplici) muniuit salutem Regiam.

Psal.105.15. 1. *Nolite tangere vnctos meos*: Quo cauit, contra manus violentiam.

Exod.22.28. 2. *Principi populi tui non maledices*. Quo cauit, contra linguæ virulentiam.

Eccles.10.19. 3. *In cogitatione tuâ Regi ne detrahas*. Quo contra mentis quoque ipsius, vagam petulantiam.

Et ab hijs tribus, si satis salui, salua res esset: abundè satis consultum foret, *saluti Regum*. Ita, triplici hoc *salutari verbo* prospicit, ne *salus* eorum in discrimen veniat.

Sin hæc satis non sunt (nec satis sępe sunt:) sed disiecto hoc triplici vallo, *filij alieni*, & consilia coquere, & verba mutire audeant, & verò manum etiam eleuare contra vnctos Domini: tum verò, vt est in versu 7°, *mittet manum suam de cœlo*, manum suam de cœlo mittet, & de medio discrimine eripiet eos. Hoc verò scilicet, opponendo se, tum contra

contra consilia ipsorum, tum contra ipsos.

Contra consilia ipsorum, partim quidem ea detegendo, cùm vix dum cocta sunt: partim verò dissipando, etiam tum, cùm cocta, condîta, etiam tum, cùm parata sunt omnia.

Ac detegendis quidem illorum consilijs *parâsse* se dicit alibi *lucernam Vncto* suo. *Lucernam*, id est scilicet, fidele consilium; & qui ab eo sunt; (ij nempe Regum lucernæ sunt,) quorum est, occulta istorum molimina perscrutari: Sed vbi *lucerna* Regis deficit, ibi *fulgur Dei* incipit. Sic enim versu 5. vbi in *lucernâ* lucis satis non est, à se (misso à se de cœlo fulgure) rem totam patefactam iri. *Lucernam* Regis dico, cùm Mardocheus rem defert contra Eunuchos proditores: Cùm Elisa rem indicat de insidijs Regi Israëlis structis per Arameum. *Fulgur* verò *Dei* cùm, vt ait Salomon, *aues cœli portant vocem illorum*, (id est) cùm miris modis, nec humanâ ope vllâ, res innotescit: *cùm ipsi linguâ suâ impingunt in seipsos*, vt est Psal. 64. 8. id est, cùm susurris suis, suis scriptiunculis produnt sese. *Vt obstupescant omnes qui viderint, quia vident manum Dei esse, &*

Psal. 132. 18.

Esth. 2. 22.

2. Reg. 6. 9.

Eccles. 10. 19.

Psal. 64. 9.

Psal. 109. 29.

quòd Tu, Domine, fecisti hoc. Et est certè *mirabilis in Regibus terræ*, in nullo vno magis, quàm, in mittendo hoc *fulgure suo*, quo occulta sæpe coniuratorum consilia reuelantur.

Verùm enim, esto: Da, nihil cuiquam subolere, altum vndique silentium esse, & celata omnia, dum parata omnia; & iam rem ad triarios redijsse: etiam tum, disipabit ea tamen, &, vt est in versu 5°. *tanget montes istos, & in fumum abibunt* omnes. Creuerat iam montis instar, *Absalom* rerum potitus. Tanget *Absalom*, percutiet illi cerebrum spiritu vertiginis, vt, quod vnum è re suâ maximè futurum erat consilium, id reijciat: Ita momento disipauit omnia. Creuerat itidem in montem *Adonias*. Tanget *Adoniam*, percutiet illi cor terrore Panico, vt iam, cùm pœnè confecta res esset, progredi, mouere se non auderet: ita abeunt in fumos omnia. *Fiunt omnes*, (etiam cùm manu iam rem tenent) *instar parietis inclinati aut maceriæ diuulsæ*; vel sponte suâ corruunt, vel leui impulsu prosternuntur, tanguntur, abeunt in fumos, euanescunt.

2.Sam.17.14.

1.Reg.1.49.

Psal.62.3.

Atque

Atque ita, contra coniurationes ipsorum exerit se Deus, ostenditque se *Regibus salutem* asserere: sed &, idem ipsum ostendit, contrà Coniuratos ipsos: *Neruum scilicet suum collimando contra facies ipsorum*, vt est Psal. 21. & quod hîc (versu 5.) *Sagittis suis configendo ipsos*: vt, quorum homines pessimos exitus intuentur, eorum pessima facta perhorrescant. Rectè rem totam complexus est *Moses*, tum cùm omnium primus *Core* contrauenire ei. In hoc (inquit) scietis, Magistratus à Deo esse, illorum salutem Deo curæ esse: *Si consuetâ hominum morte intereant hij, & visitauerit eos plaga, quâ & cæteri visitari solent*: reuocate rem in dubium, an scilicet, Ipse sit: *Sin nouam rem fecerit Deus*, eósque ad vnum, omnes, protraxerit ad pœnam, ad tristes exitus, omnes: Si subsequatur eos, à tergo vltio diuina, nec sinat eos, in pace; morte, vel maturâ, vel siccâ; deduci ad sepulchrum; in hoc scietis planè, quod *Dominus ipse est*, qui *salutem dat Regibus*. Quia *manus Domini egressa est contra eos*. Et quidem ita se res habet: Nam qui vallum illud triplex (de quo

Psal. 21. 12.

Num. 16. 28, 29, 30.

quo, modò mihi mentio) disijcere ausi, quid illis factum est? *Sheba* quid factum, qui manum leuare ausus, & tubâ clangere contrà *Dauidem? Caput eius missum est per murum.* Quid verò *Shemei*, qui ausus aperire os, & maledicere Christo Domini? *Cani eius cum sanguine demissi sunt ad inferos.* Quid porrò Eunuchis illis, qui tantùm versabant animo, quò manus in Regem mitterent? *Appensi sunt in patibulo.* Et quid adhuc dicam? Deficeret me tempus enarrantem de *Baana*, & *Rechab*: de *Absalom* & *Achitophel*: de *Adoniâ* & *Ioab*: de *Zimri* & *Iozabad*: de reliquis, qui omnes Regum suorum perniciem moliti sunt, qui omnes inhonestâ morte perierunt, & abierunt ad locum suum: quorum omnium, hæc vna quasi vox est; *Nostro exemplo, quam Deus Regibus salutem dat, nemo illis mortalium auferre audeat.* Cornu salutis suę Deum, dixit *Dauid*: rectè dixit. De cornu enim, (de imâ eius & cauâ parte) fuso oleo, vnxit eum Deus. Eodémque Cornu, (acuminato scilicet eius fastigio) ventilauit hostes eius Deus, & protriuit vniuersos. Ita, parte alterâ,

2 Sam. 20. 1, 22.
2. Sam. 16. 7.
1 Reg. 2. 9.
Esth. 2. 21, 23.
2. Sam. 4. 17, 18
1. Reg. 2. 16.
2. Reg. 12.
Psal. 18. 1.
1. Sam. 16. 13.

alterâ, *Regem fecit*: alterâ, *ſalutem dedit.* Verè Cornu ſalutis Vncto ſuo.

Ne verò vos longiùs habeam in *Theſi*, vidiſtis (opinor) iam, & quare iuſtum ſit apud Deum, Regibus ſalutem dare: 1. Eſt enim qui tollat, Malignus. 2. Reges, Dei loco ſunt. 3. Honor eius agitur in eorum *ſalute*. 4. In eorum *ſalute* ſalus vertitur multarum gentium. Vidiſtis etiam, & quo modo hanc rem agat; dicto, factoque: 1. Fulgure ſuo reuelat: 2. Tactu, in fumos ſoluit conſilia ipſorum: 3. Sagittis tranſfigit Conſultores ipſos. Atque ita, *Regibus ſalutem* operatur in medio terræ.

DEcurſâ iam *Theſi*, demitto me ad *Hypotheſin. Ipſe eſt qui eruit Dauidem ſeruum ſuum*, &c. Inde autem principium ſumo. *Seruator omnium hominum Deus, maximè autem fidelium*: D. *Pauli* eſt, 1. Tim. 4. 10. Addo ego, *Seruator Regum omnium*: *maximè autem fidelium.* Vtrobique enim ratio par. Sic colligo. Si ſuper Reges excubet Diuina prouidentia, Reges indefinitè, Reges in genere: Quid ſuper Reges & fideles ipſos, & fidelium Rectores? Si in Re-

gibus terræ mirabilis, quid in Regibus, Ecclesiæ & *filijs* & *nutritijs*? Si, in *Assuero* Ethnico, quid in *Dauide* Religioso & pio Principe? Nam (quod scitè de eo dixit filius *Sirach* :) *Sicut adeps separatus est à carne victimæ; ita* Dauid *de Regibus Terræ*: vt quod Reges sunt inter homines; id *Dauid* inter Reges. Quid ergo facturus Illi Deus? quid ijs facturus qui similes Illi, *fideles*, *vt* Dauid, *in omni domo eius*? Enimverò, quæ alijs in Regibus singula; ea in *Dauide* hîc, coniuncta reperias. *Rex* (scilicet) & *Seruus Dei*: Quare, & quia *Rex*, *salutem dabit*, & quia *seruus*, *eruet à gladio maligno*. Quòd *Rex*, commune habet cum reliquis Gentium Regibus, quibus cur ita prospiciat Deus, causa nulla, nisi tantùm quia Reges. Quòd *Seruus*, peculiare hoc Illi, præ reliquis.

Ecclus. 47. 2.

Ac seruos quidem suos seruabit Deus, cuiuscuis vel infimæ conditionis, omnes: Reges verò seruos, super omnes, Et quia, vt *Reges*, *per ipsum regunt*, & quia, vt *Serui*, per ipsum reguntur. *Domine saluum fac Regem.* petitio est, Psal. 20. 9. *Saluum fac Seruum tuum*,

Prou. 8. 15.

um, Deus. petitio, Pſal.86.2. petitio vna, & non vna: vna, in *Dauide*; non vna, in omnibus; Non enim omnes *ſerui.* Immò verò, omnes *Serui* eius omnes Reges terræ. Et quidem ſic eſt, omnes ſunt, Omnes enim, etſi ignari, etſi inuiti, omnes tamen, faciunt voluntatem eius. Omnes ſunt, ſed (quod noſtri propoſiti eſt) non omnes ſe agnoſcunt, non omnes ſe gerunt vt *ſeruos. Seruus* eius *Nabuchodonozor.* Sic enim per *Ieremiam* Deus: *Ecce, dedi Nabuchodonozor ſeruo meo omnia Regna hæc*: At hoc ille tamen non agnouit: Non agnouit, vel ſe ſeruum, vel illum Dominum. Sic enim ad tres pueros, *Videamus, quis vos Deus eripiet de manu meâ.* Neque verò *Pharao* hoc agnouit. *Quis eſt Dominus? Dominum non noui, & Iſrael non dimittam.* Non ita *Dauid* noſter, non certè. Ille verò agnoſcit ſe ſeruum: Audite ipſum de ſeipſo. Pſal.116.16. *Ecce Domine, quia ego ſeruus tuus; ego ſeruus tuus, & filius ancillæ tuæ.* Nec verbo hoc, & linguâ tantùm, ſed & opere, & veritate: Non (vt illi,) faciens, nec ſciens, nec volens, Sed

Ier.27.6.

Dan.3.15.

Exod.5.2.

quærens, & faciens omnem voluntatem eius. Tam sollicitus de re Domini, vt *non ascenderet in lectum, non somnum oculis caperet, priusquam locum inuenisset, quò arcam Domini reduceret*; In eaque reducendâ, sic inter *seruos* Dei accinctus Ephod lineo, sic (inquam) se gessit, vt vxori suæ nimium *seruus* videretur. Sed ille, nunquam satis humilis coram Domino suo, nunquam satis sollicitus de voluntate eius. Verè *Seruus Dauid: humilis*, vt *seruus*: *fidelis*, vt *seruus*: *seruus secundùm cor eius.* Rectè ergo, & ad rem, in versu dicitur, *Dauidem seruum suum.* Proin, sic de illo Deus *seruo suo.* Psal. 89. 21. *Manus mea auxiliabitur ei, & brachium meum confirmabit illum: nihil proficiet inimicus in eo: filius iniquitatis non apponet nocere ei.* id est, (vno verbo) *Eruam eum.*

Psal. 132. 2, 3.

2. Sam. 6. 20.

1. Sam. 13. 14

Et quod verbo dixit, opere compleuit. Proin, sæpè illum Deus, & à multis (non dico, periculis; lata nimis vox illa ad præsens institutum) telis dico, (quod magis appositum) à telis eruit, acutis, districtis, contortis in perniciem eius. Eruit à frameâ *Goliæ*: Eruit à iaculo *Saulis*: & (quod huic lo-

1. Sam. 17. 18.

co

co proprium) *eruit & à gladio.*

A *gladio* autem, non quouis cuiuſuis, communi & promiſcuo; quin, (vti verſus habet) *à gladio maligno.* Ecquis verò *gladius malignus? malignus*, dico; malus fortè, fortè maleficus: at verò *malignum gladium*, nimis violentum eſt dicere. Certe, *gladij* quidem culpa nulla, nulla in ferro *malignitas*: tota in illo eſt, illiúſq; animo maleuolentiâ ſuffuſo, cuius lateri appendet. Nàmque alio ſenſu, nullus eſt *gladius malignus.*

Et quis ille tandem *malignus* igitur? Profectò, non qui ex profeſſo, & apertâ fronte maleficus, vel maleuolus; non, qui hoſtis inſtar, hoc ipſum præ ſe ferens: qui latenter, & in occulto maleuolus, is *malignus* eſt. Cui ſub fronte blandâ, ſuppurata mens: ſub fucato vultu, cadaueroſum cor: cuius (vt illum pingit ſcitè *Salomon*) *ſubmiſſa vox, ſed* Pro. 26. 25. *ſeptem nequitiæ in corde eius*, ille demùm *malignus*, illiúſque *gladius*, (vtpote *maligni*) *malignus*, id eſt, Domini ſimilis eſt.

Quos modò tetigi *Locuſtas*, *maligni* ſunt: *vultus* illis *muliebris*, at *Scorpionis cauda* à tergo: Quos modò nominaui, *filios alienos*,

maligni sunt: quibus, os vanum: sed enim mucro gladij non vanus (vt videmus) neque vanum, sed verum adeóque *malignum* vulnus, inferens.

Etiámne verò? Nunquid *Dauidi* tales, qui Illi clàm malè vellent? *Rex* adeo bonus, *Seruus Dei* tam fidelis fierinè potuit, vt non effugerit *malignos* tamen? Fieri certè potuit, & factum est. Habuit & *Dauid*, quibus *Dauid* non satisfecit: Habuit & *Dauid malignos* suos, & illi, *gladios* suos; & ab illis, & ab illorum *gladys*, plurimum illi periculi. Nondum *Rex Doëgum* habuit, & viros *Keila*: Iam *Rex*, habuit *Shemeïum*, & *Shebam*; habuit *hominem* suum *vnanimem*, *Ducem suum*, *& intimum suum Achitophel*: habuit *Absalom filium suum*, *filium suum Absalom*: habuit alios, & quidem multos; multis enim in Psalmis de huius furfuris (non enim farinæ) hominibus, conquerentem audias. Etiam vel in hoc nostro, bis de quibusdam queritur, ortu quidem indigenis, affectu autem alienigenis, fucatis scilicet subditis, quorum *nec in ore*, *nec in dextra*, *fides* vlla: Tales habuit & *Dauid*, tales

1. Sam. 21. 23.
2. Sam. 17. 20

Psal. 55. 14.
2. Sam. 18.

vel

vel qui *Dauidi* par, (si modò est quisquam par) tales tamen habiturus est. Et ab hijs, scilicet, semel ad versum 8um: nec semel ibi tantùm; sed & iterum ad vndecimum, id est, iterum iterúmque petit *erui*. Nôrat enim, hic *gladius* quàm noxius, vt *gladius* hosticus, præ eo quidem benignus sit. Non enim *gladius* belli, *gladius* hic; non *Goliæ*, aut *Philistæorum*, qui apertè inuadunt, quos (proinde) videns declinare poterat: *Gladius* hic *gladius* proditorius; *Gladius Ioab*, *gladius* hic; qui amicè gratulatus *Abnero*, arctè complexus *Amasam*, vt úmque percussit in inguine, ídque sic, tam scilicet *malignè*, *vt secundum vulnus non apponeret*: fluxerunt enim, vnico illo, vtríque illis viscera in terram. *Gladius Ioab*, *gladius malignus*; in *illo* noxa.

Iam (quò sciant omnes, quàm bonus in *Dauidem* Deus) *Eruit* eum *Deus* à *gladio* hoc; Eum dico; sunt enim quos, sunt inter *Reges*, quos *non Eruit*; sunt inter *Reges*, quos obruit, quos *malignus* hic *gladius* obruit; quibus scilicet clypeum suum salutis, non prætendit Deus. *Isbosbethum* obruit, 2. Sam. 4. 5.

à meri-

à meridie, *super strato suo dormientem. E-*
1.Reg.6.9. *lam* obruit, in ædibus Atrienſis ſui perpo-
2.Chro.24.25 tantem; *Ioaſkum* obruit in tumultu popu-
Iere.41.2. lari trepidantem. *Gedaliam* obruit, cum maligno percuſſore ſuo *Iſmaële*, intrepidè conuiuantem. Hos omnes obruit hic *gladius*. Nempè, illos *Deus* non *eruit*. At *Dauidem eruit*, *eruit* illum *Deus* (quiſquis fuit ille *malignus*) à *gladio* eius. Quodque illum eruerit, *Deo* verſum hunc, tanquam canticum ſuum στοιχειον modulatus eſt. Atque hæc de Hypotheſi, de Dauide ſcilicet.

Venio iam ad nos.

30 ENimuerò, vt *Dauidem* olim, *ſeruum ſuum*: ſic *Iacobum* nuper, *ſeruum ſuum Deus eruit*; vtrúmque *eruit*, vtrúmq; *de gladio*, vtrumque *de gladio maligno*: verè, vt de vtroque enunciari verſus iſte, verè, vt cantari poſsit: & hoc die, hoc anno; & hoc die, in annos ſingulos.

Sextus enim iam annus agitur, cùm die hoc, (hoc ipſo die) filij *maligni* inſidiati
Pſal.18.46. ſunt ei: filij *alieni mentiti ſunt ei.* Allexerant eum, domum, ad ſe; exceperant hoſpitio blandè

blandè admodum, polliciti insuper (nescio quid arcani,) vanè & mendaciter omnia; atque ita tandem, nullius mali sibi conscium, ac proin nihil mali suspicantem, perduxerant quò volebant, ad locum scilicet in ipsis ędium penetralibus, vbi *malignus* ille *gladius*. Ibi Illum, contra ius hospitij, hospitem, contra ius longè maius, subditi *Regem* adorti sunt: remotis conscijs, occlusis ostijs, solum, inermem, præsidio omni subsidioque nudatum adorti sunt. Aderant enim tum *filij alieni* qui *gladium* educerent, aberant filij genuini, qui clypeum, & (si ita opus) corpus opponerent: Aberant omnes. Quid hîc, nisi certa mors? Horret certè meminisse animus, quàm propè adactus *gladius* ille, vt frigidum senserit mucronis ferrum, admotum tum, atque adeò impactum sacro illi pectori. Quid (inquam) nisi certa mors, *gladio* tam propè adacto? Ibi Illum *Deus*, *Deus qui salutem dat Regibus*, *Regibus seruis suis*: ibi Illum Deus, *Regem seruum suum*, in medio discrimine, in ipsis mortis faucibus; è medio discrimine, ex ipsis mortis

faucibus asseruit, eruitque; *Deus ipse* (inquam) *illum eruit.*

Incusso primùm terrore, armato illi, qui ad hoc tantum scelus accinctus, instructus, destinatus fuerat, vt tentare quicquam, nec ausus, nec posset. Dein, ipsi illi armato, repentè mente ita mutatâ, vt hic qui destinatus; illius qui destinârat, (cùm ille hoc scelus facere vellet) manu suâ ne faceret, manum detineret. Dein Regi præsentem animum, & vires, roburque sufficiendo, ad feralem illam palæstram; vt *non præualeret*
Psal. 88. 22. *ei*, vt *non proficeret in eo quicquam inimicus.* Demum, miris modis, per ignotas vias, imperitos loci, ignaros viæ, rectâ tamen ducendo, & dirigendo viros illos, qui clamore Regis acciti, accelerabant vndique, in eius auxilium, (viros, ob hoc tam fœlix & fidele ministerium, sempiternâ memoriâ dignos) denique; asserendo eum, tum, à primo hoc; tum ab illo altero, alterius fratris *gladio*, magis adhuc *malignè maligno*; & sic as-
Psal. 37. 15 serendo, vt *gladius eorum intraret in cor ipso-*
Psal. 7. 17. *rum*, & malignitas ipsorum, ipsis in verticem conuerteretur: *Rege* saluo, *salute Regi datâ*, cœlitus

cœlitus *datâ*, (si est vnquam salus cœlitus vlli data) ac si, de cœlo misisset manum Deus, & opem ei tulisset: vnà, *eruens* Illum; Vers. 7. vnà, obruens malignos illos gladiatores, & suo, sibi iugulans, gladio maligno. Profectò, non humanæ opis hoc; non ab homine. *A Domino factum est istud, & est mirabile in oculis nostris*; in oculis omnium: & est memorabile, in auribus nostris; in auribus omnium; deque eo, nulla posteritas, nulla sæculorum series conticescet.

Sed & hoc, parum visum est Deo; nisi 2. Sam. 7. 19. exìn sæpè, & verò nuperrimè: (nec enim dum, annus est) è pari illum, imò, è maiore, è longè maiore, non quidem *gladij*, sed *pulueris maligni* discrimine, liberaret: Facinore, tam tetro, tam fœdo, tam diro, & diris omnibus deuouendo; vt, superet pœnè fidem nostram, qui tamen ipsi vidimus: Posteritas quidem certè, (credo,) vix fidem adhibebit, fuisse, vnquam, in specie humanâ, tales, ex infima vsque abysso *locustas*, qui tam infanda cogitarent. Pro magnitudine periculi, erit & gratiarum modus. Ac potuit quidem, nuperum illud, memoriam excu-

tere nobis huius hodierni. Absit verò. Sic enim, (vt initio dixi) noua celebrentur, vt vetera quoque renouentur. Erit & illi Canticum suum in tempore suo. Iam nominâsse sat erit.

Non pecco iam diutiùs in patientiam vestram: Absoluo paucis, quod supereſt.

ERgo, vt illi, tum, pro Rege suo Canticum hoc; itidem, & nos, iam, pro nostro: nec est enim tam salus saluti, similis; quàm illorum, & nostra. Neq; verò etiam, vsquam est, vnde nobis exemplum sumere liceat, quid nobis iam facto opus; quàm, si modum, methodumque imitemur Psalmi huius, (neque verò longè abeo) huius in Psalmo loci, qui iam nobis præ manibus est. Duo facit Dauid, (quod elegantèr inprimis dicunt Hebræj:) miscet *Tehilla*, & *Tephilla*: (id est) *vota* cum *gratijs*; *preces* cum *cantico*. Simul, vt Hymnum cecinit, vno mox eodemque spiritu, vota facit. Præcedente enim versu, parturiuit canticum, chordas suas concinnauit, plectrum adhibuit, cecinit sic, vt audiuistis: *Ipse est qui dat salutem Regibus: Ipse qui eruit Dauidem seruum*

תהלת
תפלת

uum ſuum de gladio maligno. Ecce verò ſtatim, (verſu ſcilicet ſubſequente,) deponit de manu barbiton, demittit ſe ad genua, ad preces ſe confert: & dictat inibi Orationem, ſibi & nobis, in hæc verba: *Seruame, & libera me, de manu filiorum alienorum, quorum os loquitur vanitatem, & dextera eorum dextera falſitatis.* Optimè iſthuc in ſe, atque in populum ſuum conſùluit, dum hæc ita miſcet: Et nos factum imitemur. Ac, primùm, vt ratio poſtulat officij noſtri; celebremus hunc *Seruatorem Regum*, Aſſertorem *Serui ſui, Regis noſtri*: celebremus eum, Cantico nouo, cantu, chordis, tibijs, tonis; quos, vel habet, vel capere poteſt ſpiritus, vox, mens, manus noſtra, optimis atque aptiſsimis. Quicquid enim habemus optimum, aptum beneficio huic; Deo aptum, propter hoc. Imò, omnia noſtra, vel optima, infra beneficium hoc, infra meritum Illi, propter hoc. Sed tentemus tamen, vt poſſumus, modulari aliquid. In eoque *omnia quæ intra nos ſunt, omnia oſſa noſtra*, confiteantur tibi Domine, *Tuam* eſſe *Salutem*, *Te illam* dare, *Te illam Regibus* dare,

Pſal. 103. 1. & 35. 10.

dare, *Te illam Regi* noſtro dediſſe: & in Illo, nobis omnibus, Tribus iam in vno Regnis; vni in Tribus. *Et iam, quid poſſumus addere vt loquamur ad te? Tu enim ſcis ſeruos tuos, Domine*, vtcunque animi ſenſa minùs dignè exprimentes; tamen, intus in animo intimiſque ſenſibus, æternùm tibi deuinctos, de *ſalute Regis* hâc.

2. Sam. 7. 20.

Verùm enim, quia eruiſſe Illum ſemel, ſatis non eſt, non bis, ter ve, non ſepties, (quàm longa enim Illi vita, tam longum diſcrimen hoc, à *malignis*,) quia, non omnes *filij alieni* in terrâ alienâ; aliqui hîc in noſtrâ, & apud nos: quia, filij Belial nondum omnes mortui, ſaltem, Pater eorum Belial mortuus non eſt: quin viuit etiam, etiam machinatur malignas ſuas machinationes, non minùs iam, quàm *Dauidis* ſęculo; non minùs quàm vllo à *Dauide* ſæculo, vſque diem hunc: non minùs? imò verò, & magis, *quia modicum tempus habet*: Nos quoq; ad exemplum Pſalmi noſtri, ne nimium diu immoremur in Cantico; quin ſuſpenſis pauliſper, quin depoſitis ad tempus barbitis; etiam & nos ſupplices ſimus, & admiſceamus

Apoc. 12. 12.

preces

preces noſtras; etiam & nos, exemplo illius, vota publica nuncupemus. Non alia, quàm hîc, quàm alijs in Pſalmis ille ipſe nuncupat. Hîc: *Serua illum: etiam erue illum à filijs alienis; ab ore, dexterâ, gladio, illorum maligno.* Ex alijs verò: *etiam Domine ſaluum fac adhuc, etiam Domine proſperare adhuc. Manda, Deus, virtuti tuæ; confirma opus hoc bonum, quod operatus es in nobis. Mirifica miſericordias tuas: magnifica ſalutes erga Regem tuum: Præcipe omnimodam ſalutem* IACOBO. Ipſe es, qui ſalutem dediſti: Ipſe es, qui eruiſti: *Idem ipſe ſemper eſto qui es*: ſemper erue, ſemper ſerua Illũ, ſemper ſerua nobis hæc bona.

Pſal. 118. 25. Pſal. 68. 28. Pſal. 17. 7. Pſal. 18. 51. Pſal. 44. 5. Pſal. 102. 27.

De illis verò qui ſuperſunt, (ſuperſunt enim malè metuo) *filijs alienis*, quid aliud precemur, quàm quod *Cuſhi* 2. Sam. 18. 32. apud *Dauidem* quoq; & eum erutũ tum quoq; à gladio *filij*, & ſui, & *alieni*, *Abſalom*: *Inimici Domini mei Regis, & omnes qui conſurgunt aduerſus eum, in malum, fiant ſicut fratres illi, fratres in malo, fratres maligni. Sic pereant inimici tui, (inimici uncti tui) Domine: Qui verò Te, qui Illum diligunt; fiant ſicut Sol cum oritur in virtute ſuâ.* Quo ſic

Iud. 5. 31.

nos,

nos, ſic ſemen noſtrum, qui ſub auſpicijs Regni Illius, octo illas, (in Pſalmo hoc) terrenas beatitudines, octo fœlicitates ſæculi, conſequuti ſumus; etiam nonam quoque illam, (inſtar reliquarum omnium) caſtæ Religionis; diu ijſdem, & multos annos ſub Illo ſaluo, ſoſpite, ſuperſtite perfruamur: (id quod, quadriennio iam fecimus) Quotannis, vota noſtra ſoluentes, die hoc, de die hoc, de *ſalute* hoc die *datâ*: Intercalantes ſemper verſum hunc; initio, medio, fine: *Ipſe eſt, qui ſalutem dat Regibus: Ipſe eſt, qui eruit* IACOBVM *ſeruum ſuum, de gladio maligno.* Ipſi, honor, laus, gloria, gratiarum actio, in ſæcula ſæculorum. AMEN.

C 596
60631

REPRODUCED FROM THE COPY IN THE

HENRY E. HUNTINGTON LIBRARY

FOR REFERENCE ONLY. NOT FOR REPRODUCTION

THE FAMOVS HISTORIE OF THE INDIES:

Declaring the aduentures of the SPANIARDS, which haue conquered these Countries, with varietie of Relations *of the Religions, Lawes, Gouernments, Manners,* Ceremonies, Customes, Rites, Warres, and Funerals of that People.

Comprised into sundry Decads.

Set forth first by Mr *Hackluyt*, and now published by *L. M.* Gent.

The second Edition.

LONDON:
Printed for *Michael Sparke* dwelling at the signe of the blue Bible in Green-Arbor, 1628.